

Не думай довго,
vade tecum –
у путь цікаву
і далеку!

Іди зі мною. Назва путівників і різних довідників, «Vade-tecum»-ів. Дієслово *vadere*, йти, – у відомому біблійному вислові: «Quo vadis, Domine?» (слова апостола Петра, звернені до Ісуса Христа). «Quo vadis» («Камо грядеши») – історичний роман Г. Сенкевича. «Erranti viam monstrare» («Заблукалому вказати дорогу») – одна з християнських чеснот.

Рішився –
майся фест:

Alea iacta est!

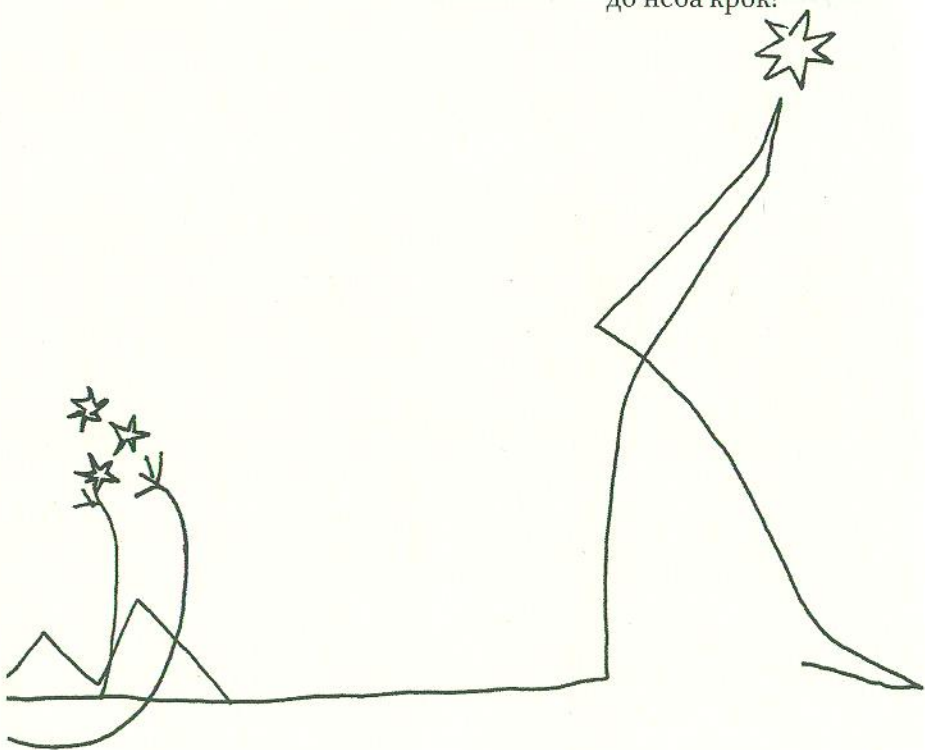
Жереб кинуто. Слова Юлія Цезаря, коли він прийняв рішення перейти з військами ріку Рубікон, щоб запровадити в Римі своє єдиновладдя. Таке рішення, коли кинуто жереб, коли жереб *випав*, – безповоротне. Серед численних запозичень з німецької – і прислівник «фест» (*fest*) – міцно, твердо, дуже («Іду фест далеко»).

Per áspera ad astra –

крізь терня – до зірок:

крок по землі –

до неба крок!

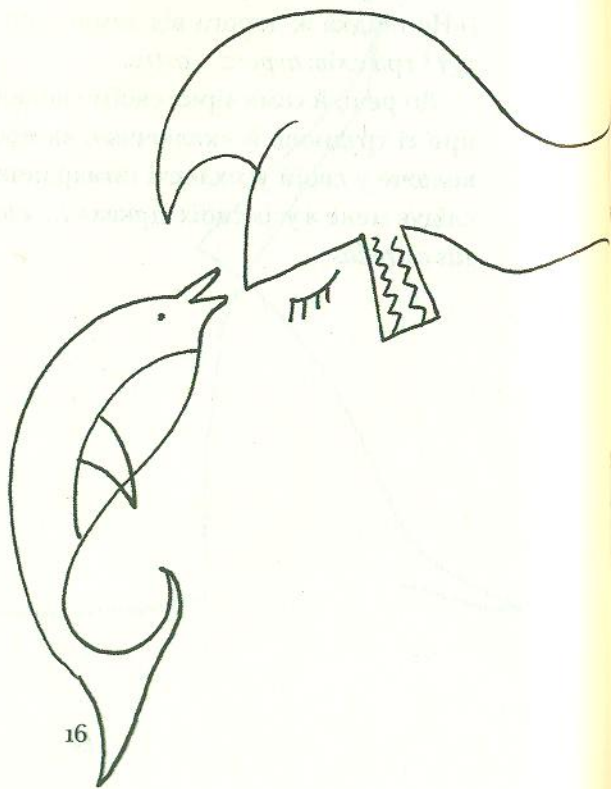
Один із тих висловів, які з розвитком астронавтики набувають фактично прямого значення: «астронавт» – «зоре-плавець» (за аналогією до «мореплавець»). Перший крок дитини по Землі – наче перший крок астронавта поверхнею Місяця чи (в майбутньому) іншої планети.

Серед численних, подібних за сенсом, висловів найближча до поданого – й поетична фраза Сенеки з його трагедії «Несамовитий Геракл»: «Non est ad astra mollis e terra via» («Не гладка ж дорога від землі – до зірок»). Неперекладна тут і гра слів: *aspera* – *astra*.

До речі, й сама зірка своїм «колючим» виглядом нагадує про ті труднощі й «колюччя», як про це Лорка, – теж наче колюче у своїй усохлості помаранчеве дерево: «... а ніч наслідує мене в усіх своїх зірках» (... *u la noche me copia en todas sus estrellas*).

Долай же
утому,
і нехить,
і горе –

Emerge ad vitam meliorem!

Випірни до кращого життя (Сенека). Дієслово «випір-ни» пов'язує цей вислів з метафорою «життєвського моря», а також із часто присутнім в античних образом граційного у своїх рухах дельфіна, який час од часу випірнає мовби до кращої, осяяної сонцем стихії (цей образ – також у Сквороди). Назви Франкових поетичних циклів «De profundis» («З глибин»), «Excelsior» («Вище!») акцентують ідею цього ж пориву вгору, з темряви – до світла: «Я син народу, що вгору йде...»